

מסורת הש"ס

(א) ופי' רש"י לקמן ק"ט. ד"ה
מחרי פליתי. (ב) ופי' ס"ג.
(ג) ופירש' עור' גי' המין
לשון. (ד) ונרמז המין
שפי' דקל' פי' קליפת
(ה) ופי' י"ח. (ו) ופי' י"ח.
(ז) ונרמז מ"ג. (ח) ופי' י"ח.
(ט) ופי' י"ח. (י) ופי' י"ח.
(יא) ופי' י"ח. (יב) ופי' י"ח.
(יג) ופי' י"ח. (יד) ופי' י"ח.
(טו) ופי' י"ח. (טז) ופי' י"ח.
(יז) ופי' י"ח. (יח) ופי' י"ח.
(יט) ופי' י"ח. (כ) ופי' י"ח.
(כא) ופי' י"ח. (כב) ופי' י"ח.
(כג) ופי' י"ח. (כד) ופי' י"ח.
(כה) ופי' י"ח. (כו) ופי' י"ח.
(כז) ופי' י"ח. (כח) ופי' י"ח.
(כט) ופי' י"ח. (ל) ופי' י"ח.

תורה אור השלם

1 חרף עמר בו יחול ופרץ
גדר ויטענו נחש.
קולת י"ח

הגהות הב"ח

(א) נב' שילוף משני
דקלים ומאי' זו דקלים
חתיב ותיב ס"א איני:
(ב) תיב' ד"ה ולפי' ופי'
מאוס טע' ואע"ב רבפי' ב'
דע"ו חמ"ד. (ג) ד"ה רב
יוסף ופי' ואמר ד"ג' לה
אלף כתיב:

רבינו חננאל

פי דקלים. העשין היצא
בשערי' בבין אות' ג'
שחלים. ורובשחלי' שנין
פי' מ' דקל' שדוקרין את
המרה. אבוב רבתי. פי'
בלשון שישפאל אבוב' אל
רעאי' או כפצא' אל רעאי'.

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת

ק"י

חיויא ררבנן טרקייה דליית זיה אכותא. אע"ג דגניי בן דמא בן
אחמו של ר' ישמעאל בפרק ג' דמס' ע"ז (דף ס"ו) קאמר
שלא עבר על דברי חכמים שנאמר ופורץ גדר ישכנו נחש אע"ג דלא
הוה ליה אכותא שהרי מת התם לא היה לו רפואה מוזמנת אלל הכלה

שהרפואה הימה מוזמנת ונאלכה
ממנו כמל רע קאמר דליית זיה
אכותא: וליתיה אנא דתחלי.
משמע הכל דהנחש אוהב שחלים וכן
בשלהי דגדרים (דף ס"ג): דקאמר ליה

נולף לבעל לא חיובל מהני תחלי
דעמעמיהו מויהא וז"ל יש בהן משום
גילוי (ו) ובפרק ג' דמס' ע"ז (ל' וסג)
אמר דשחלים אין בהם משום גילוי

וי"ל דהתם לא משום שחלים קאמר
אלא בהק' דאמר התם (מס' ע"ז דף
ס"ו) וכן היו עושין בעצרי שבתות
והיו קורין אותם שחלים אי נמי בשליהי
גדרים (דף ס"ג): מיירי דהוה ביה חלל

דמסקין התם במס' ע"ז (דף ל')
כלל אית צהו חלל מיגרי צהו והכא
נמי חמלא מיגרי צהו: ר"ב יוסף
אמר ויתום המצרי. ר"ת כל הך

מילתא מחק מספרו ואומר דל"ג (ו) אלף
כתיב אלף ועברין (פסחים מג): ונרמז
לר"י שמחוק משום דיתום המצרי
מומר לשמות דמתיב בפרק בתרא

(דף ק"ט) ושון שנותשין את השמית
ושומין זימס המצרי ואומר ריב"ז
דלון לרין לנמוק דרבי יוסף לא קלי
לפרש מי דקריס דמתני' אלף אמילתיה

דעולא קלי דאמר שיכרא כנללי מעלי
מינייהו ואומר רב יוסף דזימס
המצרי מעלי מינייהו מיהו משמע
כפירוש הקוג' דאמתני' קלי מדלא

קאמר כהד"א זימס המצרי מעלי
מינייהו: וסימנא. ולא קאמר
וסימנך סמך סמך כדאמר בשליהי
במה אשה (לעיל ס"ו). משום דשערי
לא כתיב בסמך:

והמנהל
וליתרוקניהו בהדי הרדי ולינוקט צבתא בידה דכי מורה ריחא נפקי ואתי
ולישקליה וליקלייה בנורא דאי לא הדר עליוה: כל האוכלין כו': כל האוכלין
לאיתויי מאי "לאיתויי טחול לשינים וכרשינין לבני מעיים כל המשקין
לאיתויי מאי לאיתויי מי צלפין בחומוץ א"ל רבינא לרבא מהו לשתות מי
רגלים בשבת א"ל תנינא כל המשקין שותה ומי רגלים לא שתו אינשי:

חוץ ממי דקלים: תנא חוץ ממי דקרים מאן דתנא מי דקרים שהם דוקרים
את המרה ומאן דאמר מי דקלים שיוצאין מן שני דקלי (ב) מאי מי דקלים
אמר רבה בר ברונא תרתי תלאי איכא במערבא ונפקא עינא דמאי
מבינייהו כסא קמא מרפי אידך משלשל ואידך כי היכי דעילי הכי נפקי אמר

עולא לרדיי שתי שיכרא דבבלאי ומעלי מינייהו והוא דלא רגיל ביה ארבעין
יומין רב יוסף אמר דהמצרי תילתא שערי ותילתא קורטמי ותילתא
מילחא רב פפא אמר תילתא חיטי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא (וכמונא)
וסימנך סיסאני ושתי להו בין דבא לעצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי

קמיט ליה: וכוס עקרין: מאי כוס עקרין אמר ר' יוחנן ליתיה מתקל
זווא קומא אלכסנדראי ומתקל זווא גביא גילא ומתקל זווא כורכמא
רישקא ולישחקינהו בהדי הרדי לזבה תלתא בחמרא ולא מיעקרא לירקונא
תרין בשיכרא ומיעקר לזבה תלתא בחמרא ולא מיעקרא ואי לא ליתיה תלתא
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

בר קשא. ממונה למלך וישראל היה: דילמא חיויא דרבנן. שעבר על
נידוי חכמים ונחש הנשכו על כך אין לו רפואה לפיכך לא נמלא לו
רפואה: אין רבי. אין רבינו כך היה: דכי נח נפשיה דרב גור רב
יחקה. שיהו ממעטים משמהה אותה שנה ולא יהא אדם מניח אפס
וגידמי הילולא כטבאל שהיו רגילים
להביא הדם וענפי דקלים לשמוח לפני
התם והכלה וכשמביאים אותן לפניהם
מקשקים לפניהם כשוק כנוחס
כמוסים חונין טבאל אשקליט"א וגור
שלא יקשקשו לפניהם עוד: דכרכיב.
נכרך כבינומי: וליסוחף דיקולא.
כל: ארשיה. דחיויא למעלה מראשו:
ולדיקסו מיני. יוריד הסל מעט
מעט לזד הנחש ויכילי בו הנחש
מנשרו שיעלה על הסל שאס אוחזו
כידו או מנתקו כחוקה יעבוס וישכנו:
וכי סליק. הנחש על הסל ימהר וישליכו
כמוס ויכרח לו: דמיקני ציה מויה.
כועס ורודף אחריו ומריח ריח פעמיו
ורודפו: לירכביה ארבע גרמדי.
שיפסקו עקבי פעמיו ולא יוכל
להריסם: ליסורא נגרא. מרין של
מס' דילגון: ארבע חביסא. שלא
יעלה אליו מהר ולא יריח ריחו: כי
כוכבי. כמקום גלוי שלא יעלה דרך
הגג ופיל עצמו עליו: שחפי. ענפים
אשקמיס וכל דבר המקשקש זה צהו
ומשמיע קול כשיעבור עליון וירגשו
החמוליס ויאלכיהו: כי מלפא. בין
החולות שאין נחש יכול לרוץ שם
ויחזור לאחוריו: אי היכי דעסיס
עלה. לתמות תשמיש: שאלת מאנה.
מספוט בגדיה ומשליס לפניה: מאי
סנקפא. אי היכי דעמיה עלה:
סמשט קמיה. עס בעלה ותמנה
ספניו: וסדדי ביה. ותורוק ציה:
דספסא אלא. כ"ש גסי' לי ולחש
בעלמא הוא: דעילי צה מויה. כשהוא
מאכ לה נכנס כולו בלוחו מקום:
ליספסא. יפסקו את רגליה זה מזה:
אפריה חביס. מקלחה על זו ומקלחה
על זו כדי שיפחה רחמה: ונישדי
אגומרי. כי היכי דנפליק ריחא:
אנגא סחלי. סל מלא שחלים:
ריחפא. שיש לו ריח טוב: וליסבו
ססה. על גבי קרקע תחת מושבה:
ולערוקינהו כסדדי. היין והשחלים
כדי שיעלה ריחם: זכא. איטנלי"ש:
דאי לא. קלי ליה הדר עליוה: לאיסוי
טחול לשינים. ואע"פ שקשה לבני
מעיים: כרשינין לבני מעיים. ואע"פ
שקשה לשינים כדלמריין כנרכות
(דף מד'): סד"א כיון שקשים לאדם לאו
אורחיה למילכניהו אי לאו לרפואה שיש
בהם ומוכחא מילתא ויחמסר קמ"ל:
לפסיס. פרי של גלף קפרי"ר: תלאי.
דקלים נטועות מין תמרים שנקרא
בלשון ארמי חאלי: כסא קשא. דשמו
מנהו מיל: מרפי. זבל שנמעים
כמקלח: אידך. כוס שני: משלשל.
מאד: היכי דעילי. לזוליס: הכי
נפקי. שמנקין) המעיים מן הרעי

בר קשא דפומבדיתא דטרקיה חיויא הוה
תליסר חמרי חירותא בפומבדיתא קרעינהו
לכולהו ואישתכחו טריפה הואי חדא כההוא
גיסא דפומבדיתא עד דאולי מייתי לה אכלה
אריה אמר להו אבוי דילמא חיויא דרבנן
טרקיה דליית זיה אכותא דכתיב ופורץ
גדר ישכנו נחש אמרו ליה אין רבי דכי נח
נפשיה דרב גור רב יצחק בר ביסנא דליבא
דלימטייה אסא וגידמי לבי הילולא [במבלא]
ואול איהו אמטי אסא וגידמי לבי הילולא
במבלא טרקיה חיויא ומית האי מאן דכרכיב
חיויא לינחות למיא וליסוחף דיקולא ארשיא
ולהדקיה מיניה וכי סליק עליוה לישדיה
למיא וליסלוק וליתיה האי מאן דמיקני ביה
חיויא אי איכא חביריה בהדיה לירכביה ארבע
גרמדי ואי לא לישדיה נגרא ואי לא יעבר
נגרא ובלייא לותביה לפוריא אארבעה
חביתא וגינינא כי כוכבי וליתיה ד' שונרי
וליסרינהו בארבעה כרעי דפורייה וליתיה
שחפי ולישדי התם דכי שמע קלי אבלי
ליה האי מאן דרהיט אבתריה לירחיט כי
חלתא האי איתתא דחיויא חיויא ולא ידעה
אי היכי דעתיה עליוה אי לא יהיב דעתיה
עילוה תשלח מאנה ונשדייה קמיה אי
מכרך בהו דעתיה עליוה ואי לא לא יהיב
דעתיה עליוה מאי תקנתה תשמשי קמיה
איכא דאמרי כ"ש דתקוף ליה יצריה אלא
תשקול כמויה ומטופרה ותשדי ביה ותימא
ד'ישנתא אנא האי איתתא דעילי בה חיויא
ליפסעה ולחבוה אתרתי חביתא וליתיה
בישרא שמנה ולישדי אגומרי וליתיה אנגא
דתחלי וחמרא ריחנתא ולותבו התם

וליתרוקניהו בהדי הרדי ולינוקט צבתא בידה דכי מורה ריחא נפקי ואתי
ולישקליה וליקלייה בנורא דאי לא הדר עליוה: כל האוכלין כו': כל האוכלין
לאיתויי מאי "לאיתויי טחול לשינים וכרשינין לבני מעיים כל המשקין
לאיתויי מאי לאיתויי מי צלפין בחומוץ א"ל רבינא לרבא מהו לשתות מי
רגלים בשבת א"ל תנינא כל המשקין שותה ומי רגלים לא שתו אינשי:

חוץ ממי דקלים: תנא חוץ ממי דקרים מאן דתנא מי דקרים שהם דוקרים
את המרה ומאן דאמר מי דקלים שיוצאין מן שני דקלי (ב) מאי מי דקלים
אמר רבה בר ברונא תרתי תלאי איכא במערבא ונפקא עינא דמאי
מבינייהו כסא קמא מרפי אידך משלשל ואידך כי היכי דעילי הכי נפקי אמר

עולא לרדיי שתי שיכרא דבבלאי ומעלי מינייהו והוא דלא רגיל ביה ארבעין
יומין רב יוסף אמר דהמצרי תילתא שערי ותילתא קורטמי ותילתא
מילחא רב פפא אמר תילתא חיטי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא (וכמונא)
וסימנך סיסאני ושתי להו בין דבא לעצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי

קמיט ליה: וכוס עקרין: מאי כוס עקרין אמר ר' יוחנן ליתיה מתקל
זווא קומא אלכסנדראי ומתקל זווא גביא גילא ומתקל זווא כורכמא
רישקא ולישחקינהו בהדי הרדי לזבה תלתא בחמרא ולא מיעקרא לירקונא
תרין בשיכרא ומיעקר לזבה תלתא בחמרא ולא מיעקרא ואי לא ליתיה תלתא
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

מראשונים: והוא דלא רגיל. למשה שיכרא ככר עברי מ' יוס: רב יוסף אמר זימס המצרי. הוא מי דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
הילתא קורטמי. כרסום: סיסאני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין בעלמא (ב"מ דף ס"ו): ואי אגביהניהו כסימני קנהו. וסימנך דלא מתקף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמכין רב יוסף אמר שערי: בין דבא לעצרתא. דקמיט. עזר: קומא אלכסנדראי.
שרף חילנות של אלכסנדראי: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרסום של גן קרו"ג אוריית"ל הגדל בגנים: לזבא. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מליד לפי שהיין מפיג חווקן של סמינס ומתרפאה מן החולי: לירקונא פרי. מינייהו לשימי בשיכרא
זויה רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לזבא תלתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואתו דנקט ואולי: ואי לא כו'. כולהו לא מעלי אלף לזבא:
קפיו

עין משפט
גד מצוה

לו א טושי' ח"כ פי' סח
ספ"ו:

לעני רש"י

אישקליט"א. סמון קטן.
איטנלי"ש [טנלי"ש].
צבת.
קפרי"ר. שית צלף.
אז"ר. צ"ח.
קרי"ג אוריית"ל.
כרסום.

כוסף רש"י

דלית ליה אכותא. אסא
סני נחש כפיל שערך על
דברי חכמים. לא תשנה
לו רפואה וימות. אל היה
מחפץ מנשיה וז' סופי
למות על ידי נשיה חבדו
שערך על דברי חכמים
חיי חמה ופי' ג"ג. ופורץ
גדר. סיב של חמס לנפול
על דרכיהם ויכנו ב"ש.
מיהו כ"י שמיס. ופי'
שכר בלשון פילתא גדר.
הימי כחשולין לזון נשיה
נחש. שיהו דר חבורי נקי
חמל' כמיס פרוליס. וקרי'
י. ו. ו. דישנתא. טעריקין
ד' דק' ש' שמיס וס' כו'.
קרי"ג. מוקי"ל קרי"ג
(פסחים מג.)